UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Natis Ex Libero ventre. Titvlvs X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62915

Visual Library

CAP. II.

Conjuges propter lepram ſeparandi non ſunt à conjugio, & contrahere poſſunt matrimonium: & invicem ſibi reddere debitum tenentur.

Idem *Bajonen.* a *Epiſcopo.*

QVoniam nemini licet (excepta cauſa fornicationis) *b* uxorem dimittere: conſtat quòd ſive mulier lepra percuſſa fuerit, ſeu alia *c* gravi infirmitate detenta, non eſt à viro propterea ſeparanda, vel etiam dimittenda. Leproſi autem ſi continere nolunt, & aliquam quæ ſibi nubere velit, invenerint, liberum eſt eis ad matrimonium convolare. Quòd ſi virum ſive uxorem leproſum fieri contigerit, & infirmus à ſono carnale debitum exigat, generali præcepto Apoſtoli, quod exigitur, eſt ſolvendum: cui præcepto nulla in hoc caſu exceptio invenitur.

CAP. III.

Sponſalia de futuro præcisè non compellunt ad contrahendum matrimonium cum leproſo, lepra poſt ſponſalia ſuperveniente.

Vrbanus III. *Epiſcopo Florentino.*

LIteras *d*: [1 & ſ.] Quia poſtulaſti, utrum ſi poſt ſponſalia de futuro inter legitimas perſonas contracta, antequam à viro mulier traducatur, alter eorum lepræ morbum incurrat, alius ad conſummandam copulam maritalem compelli debeat: reſpondemus, quòd ad eam accipiendam cogi non debet, cùm nondum inter eos matrimonium fuerit conſummatum.

[1 *Tua frater. debita benignitate ſuſcepimus, quibus certiores de ſinceritate fidei tuæ, & devotionis affectu, ad honorem & commodum tuum abundantius provocamur. Verùm.*]

DE CONIVGIO SERVOrum *e.*

TITVLVS IX.

CAP. I.

Servus contradicente Domino matrimonium contrahere poteſt, ſed propter hoc non liberatur à ſervitiis Domino debitis.

Hadrianus *Sanctebugen.* e *Archiepiſc.*

DIgnum eſt *f*: [1 *& infrà.*] Sanè juxta verbum Apoſtoli, ſicut in Chriſto Ieſu, neque liber, neq; ſervus eſt à ſacramentis eccleſiæ removendus, ita nec inter ſervos matrimonia debent ullatenus prohiberi, & ſi contradicentibus Dominis & invitis contracta fuerint, nulla ratione ſunt propter hoc diſſolvenda. Debita tamen & conſueta ſervitia non minus debent propriis Dominis exhiberi.

[1 *Et à rationis tramite non diſcordat, quòd ea quæ dubietatis in ſe videntur ſcrupulum continere, ad Apoſt. ſed. judicium referantur, ut inde Chriſti fideles in dubiis certitudinem ſe gaudeant invenire, unde noſcuntur magiſterium fidei ſuſcepiſſe. Tua verò f. de ſervorum conjugiis quæ invitis & contradicentibus dominis contrahuntur, quid fieri debeat Apoſtolatui noſtro, ſicut bene meminimus requiſivit, ſuper quo tibi duximus reſpondendum.*]

CAP. II.

Separatur matrimonium, quando liber ignoranter cum ancilla contraxerit, niſi poſtea hoc ſciens illam cognovit.

Alexander III. *Præpoſito & Priori Mortarien.*

PRopoſuit *g* nobis M. mulier, quòd cùm vir ejus cum ea diutius permanſiſſet, notam ei ſervilis *h* conditionis objecit, aſſerens eam eſſe ancillam, quam liberam eſſe credebat, cùm eam duxit in uxorem: [1 & ſ.] Mandamus, quatenus ſi conſtiterit, quòd idem vir præfatam mulierem poſtquam iſtam audivit eſſe ancillam, carnaliter cognovit, ipſum monitione præmiſſa *a* compellas, ut eam ſicut uxorem maritali affectione pertractet. Si verò aliter fuerit, & ſententiam divortii proferri contingat *b*, mulieri pecuniam, quam præfato viro pro dote conceſſit, reſtitui faciatis.

[1 *Cum autem in præſentia ven. f. n. Aſtienſis Epiſcopi tractaretur negotium, mulier quia ibi gravari timebat, ad noſtram audientiam appellavit. Quia igitur tam ea quàm viro ſuo vivente poſt aliquantulam moram præfatus vir inconcuſſa lite receſſit. d. v. per a. ſ.*]

CAP. III.

Si conſuetudo eſt in loco, quòd partus conditionem patris ſequatur, natus ex libero & ancilla liber eſt, & ut liber matrimonium contrahit.

Vrbanus III. *Ariminen. Epiſcopo.*

LIcet *c*: [1 *& infrà.*] Sanè ſuper eo, quod fuit propoſitum, an mulier poſſit divortium poſtulare, pro eo, quòd vir, cum quo ſuæ conditionis ignara contraxit, ſervus monaſterii proponatur, cùm econtra idem vir patrem ſuum, cujus conditionem ſecundum leges *d* provinciæ, ſequeretur, tempore mortis pro libero ſe geſſiſſe, & jam elapſo decennio, nec patris, nec ſuo nomine ſeſtatus controverſiam paſſum conſtanter affirmet. Videtur nobis ratione temporis, & favore libertatis, pro parte viri ſecurius judicandum.

[1 *Ad ea ſuper quibus nos frat. tua conſulere voluit, te ſcire arbitremur: quia tamen ad majorem certitudinem judicium noſtrum paſtorali ſolicitudine requiris, nos ad inquiſitiones veſtri officii noſtri ſine debito reſpondemus.*]

CAP. IV.

Si liber contraxit cum ancilla ignoranter, & ex quo ſcivit, non conſenſit, ſeparatur matrimonium, & cum alia contrahere poterit.

Innocentius III. *H. Epiſcopo e.*

AD noſtram noveris *f* audientiam perveniſſe, quòd G. Presbyter Cardin. Apoſt. ſed. leg. R. militem à muliere quadam propter conditionis ſeparavit errorem. Ideoq; mandamus, quatenus ſi conſtiterit quòd miles ignoranter contraxit *g* cum ancilla, ita quòd poſtquam intellexit conditionem ipſius, nec facto, nec verbo conſenſerit in eandem, propter quod per Card. eundem ab ejus fuerit conſortio ſeparatus, contrahendi cum alia libera ipſi concedas auctoritate Apoſtolica facultatem.

DE NATIS EX LIBERO ventre.

TITVLVS X.

CAP. I.

Natus ex libera vel liberta, liber eſt.

Gregorius *h.*

INdecens eſſe credimus, ut progeniti ex liberta, ſive libera filii ad ſervitium retrahantur. Propterea tibi præcipimus, ut ſi documenta nulla ſint ab eccleſiæ parte, quæ documentis hujuſmodi debeant obviare, ab ejus moleſtia ſine aliqua retractatione compeſcas eandem: durum eſt enim, ut ſi alii pro mercede libertates tribuunt, ab eccleſia, à qua tueri debent, revocentur.

a *Baronen.* b *Ca. 2. eod. tit. in 1. compil. & poſt Concil. Lateranen. p. 37. c. 3.* c *aliqua.* d *Ca. 3. eod. tit. in 1. compil. & poſt Concil. Later. p. 50. ca. 63.* e *Salzeburgen. al. Salsburgen. al. Salesburgen.* f *Vid. Magiſt. & ibi Doctores 4. ſent. diſtinct. 36.* g *Ca. 2. eod. tit. in 1. comp.* h *Vox ſervilis, deeſt in omnibus antiquis codicibus.*

a *Cogatis.* b *contigerit.* c *Ca. 3. eod. tit. in 1. comp. vid. S. Thom. 4. ſent. 36. q. 1. art. 4. & omnino textum, & ibi gloſſ. Arct. & Doct. in §. 1. Inſtit. de ingenuis.* d *legem.* e *In antiq. libris, ut plurimum ita: N. Epiſcopo.* f *Ca. 1. eod. tit. in 3. comp. vid. Sot. 4. ſent. diſt. 35. q. 1. art. 2.* g *contraxerit.* h *In aliquot vet. cod. additur nonus: ſed mendosè cùm ſit Greg. 1. lib. 1. ep. 53. regiſtr. lib. p. 16. c. 73. & c. 1. eod. tit. in 1. comp.*

DE

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN